

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. ในคานการผลิศจุ

๑.๑ การผลิศจุโดยทั่วไป

การที่นักเรียนจะมีคุณภาพทั้งทางคานวิชาการและคุณลักษณะอื่น ๆ ของการเป็นพลเมืองที่ตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษาที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะนี้ได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับผลการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของครู และคุณภาพของครูที่พึงประสงค์ ย่อมต้องอาศัยกระบวนการผลิศจุให้เป็นผู้ที่มีความรู้ มีคุณธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ สอนดี อีกทั้งสามารถรับใช้และพัฒนาสังคมได้ การฝึกหัดครูจึงเป็นกุญแจสำคัญในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และยกระดับการศึกษาของประเทศ การปรับปรุงการฝึกหัดครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง จึงมีความจำเป็นอย่างมากและอยู่ในระดับที่ต้องดำเนินการโดยรีบด่วน

ประยูร อาษานาม^๒ กล่าวถึงการจัดโปรแกรมการศึกษา ก่อนประจำการของครูว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. กรรมการฝึกหัดครู, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานผลการวิจัยเรื่องการศึกษาติดตามผลการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร : เอรวิงการพิมพ์, ๒๕๒๐), หน้า ๑ - ๒.

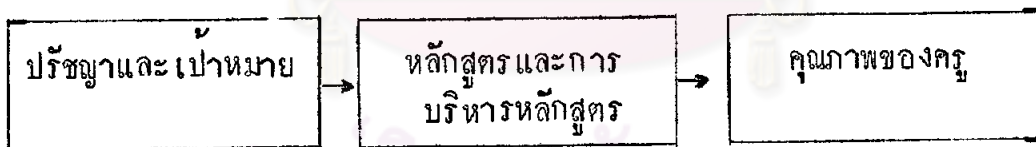
๒. ประยูร อาษานาม, "การเตรียมครูคณิตศาสตร์," วารสารศึกษาศาสตร์ ๒ (มกราคม - เมษายน ๒๕๒๐) : ๒๕ - ๓๐.

๑. **ปรัชญาและ เป้าหมายของการเตรียมครู (Presage Factor)** อันหมายถึงวัตถุประสงค์และนโยบายในการผลิตครู เพื่อให้ให้นักศึกษามีคุณลักษณะและความสามารถที่พึงประสงค์ ซึ่งรวมถึงภูมิหลังของนักศึกษาครูด้วย ตัวอย่างขององค์ประกอบนี้ได้แก่ พื้นความรู้เดิมของนักศึกษาครู และเป้าหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครู

๒. **กระบวนการให้การศึกษาแก่นักศึกษาครูตลอดหลักสูตร (Process Factor)** ได้แก่หลักสูตร คุณภาพของคณาจารย์ บุคลากรอื่น ๆ การบริหารหลักสูตร ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์อื่นจะอำนวยให้นักศึกษามีคุณลักษณะและความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓. **คุณภาพของนักศึกษาครูที่สำเร็จการศึกษา (Product Factor)** อันหมายถึงความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนพฤติกรรมอันพึงปรารถนาต่าง ๆ ของนักศึกษาครู ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาและรับใช้สังคม

องค์ประกอบที่สำคัญทั้ง ๓ ประการดังกล่าวข้างต้น สามารถจะแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพประกอบที่ ๑ แสดงกระบวนการศึกษาของการเตรียมครูก่อนการประจำการ

กระบวนการในการผลิตครูจำเป็นต้องจัดองค์ประกอบที่สำคัญทั้ง ๓ ประการนี้ให้สัมพันธ์และสอดคล้องกัน จึงจะทำให้ครูซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการฝึกหัดครูมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของสังคมได้

ด้วยเหตุนี้เอง การกำหนดวัตถุประสงค์ของการผลิตครูจึงเป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่จะตองคำนึงถึง เพื่อที่จะให้การจัดกระบวนการในการผลิตครูดำเนินไปตามทิศทางที่แน่นอน ดังที่แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการผลิตครูเอาไว้ว่า

จะดำเนินการผลิตครูเพื่อสนองต่อความต้องการของสังคม ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพโดยประสานสอดคล้องกันทุกระดับ ปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครูให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และฝึกอบรมครูประจำการ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพการสอนยิ่งขึ้น ซึ่งมีนโยบายการผลิต ดังนี้

๑. จัดให้มีการประสานงานการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เกิดการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาของทุกสถาบัน ทุกระดับและทุกประเภทตรงกับความต้องการขยายและการปรับปรุงการศึกษาทุกระดับและประเภท
๒. ปรับปรุงและขยายการฝึกอบรมครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในชนบทให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
๓. ให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตครูแต่ละแห่งเป็นศูนย์กลางรับผิดชอบทำการฝึกอบรมครูประจำการ เพื่อปรับปรุงงานที่ปฏิบัติอยู่ในให้ประสิทธิภาพมากขึ้น และให้รับกับสภาพการศึกษาที่กำลังปรับปรุงใหม่แผนการศึกษาภาคค่ำ
๔. ปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครูให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของท้องถิ่น และสอดคล้องกับหลักสูตรของระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
๕. ปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์ผู้สอน ในด้านวุฒิความรู้และประสบการณ์ทางการฝึกหัดครู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักนายกรัฐมนตรีน, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ร่าง-
แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔) (กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีน, ๒๕๒๐), หน้า

และเนื่องจากจำนวนนักเรียนทวีเพิ่มขึ้นทุกปี จึงทำให้รัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้องขยายโรงเรียนให้มามีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของประเทศ ซึ่งความจำเป็นจากสาเหตุดังกล่าวย่อมมีผลกระทบต่อการศึกษา ในอันที่จะต้องเพิ่มปริมาณผลิตครู เพื่อแก้ไขปัญหาคาดแคลนครูอย่างเร่งด่วน ซึ่งวิจิตร ศรีสะอาน^๑ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการผลิตครูในตามปริมาณเอาไว้ว่า นโยบายทางตามปริมาณนั้นเป็นนโยบายที่ได้มีการเน้นเป็นพิเศษเสมอมา เนื่องจากภาวะการขาดแคลนครู จนในบางช่วงถึงกับผลิตครูมากเกินความต้องการ และผลิตครูที่ต่ำกว่ามาตรฐานคือทยอยหลังไปผลิตครูมัธยมระดับ ป.กศ.สูง ซึ่งการแก้ปัญหาเฉพาะหน้านี้ก็กลับกลายเป็นการสร้างปัญหาระยะยาว สมควรที่สถาบันผลิตครูทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู ตลอดจนวิทยาลัยอื่น ๆ ที่ผลิตครูเฉพาะทางจะหันมาพิจารณากำหนดบทบาทภาระหน้าที่ที่จะช่วยกันตอบสนองต่อประเทศชาติ โดยลดภาวะความซ้ำซ้อนจากการที่ต่างฝ่ายต่างก็มุ่งผลิต ครูระดับปริญญา อันจะทำให้เกิดปัญหาปริญญาตรีลดตลาด เหมือนกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูระดับ ป.ก.ศ.ต้นและป.กศ.สูงมาแล้ว และหันมาสนับสนุนและส่งเสริมซึ่งกันและกันแทน

สายหยุด จำปาทอง และติลก บุญเรืองรอด^๒ กล่าวถึงปัญหาด้านปริมาณการผลิตครูในปัจจุบันว่า "การลงทุนเพื่อการฝึกหัดครูมีเหตุซึ่งหลายประการที่แสดงให้เห็น

วิจิตร ศรีสะอาน, "นโยบายและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตครู,"
ศึกษาศาสตร์สาร ๖ (กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๒๑) : ๓๓ - ๓๔.

^๒ สายหยุด จำปาทอง และติลก บุญเรืองรอด, "สภาพการใช้ทรัพยากรไปในการศึกษาฝึกหัดครู," รายงานการสัมมนาเรื่องการหามาตรการเพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และเทคนิคในการหาแหล่งเงินเพื่อจัดการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๗), หน้า ๑๑ - ๑๓. (อัครสำเนา)

ว่า ยิ่งขาดความรอบคอบและประหยัค เพราะมีการสูญเปล่าและหย่อนประสิทธิภาพในหลายแง่หลายมุม ทรัพยากรหลายอย่างหลายประการถูกใช้อย่างเปล่าประโยชน์ ทั้งยังขาดความสมดุลระหว่างการผลิตและการบริโภคผลผลิต"

ขณะที่การผลิตครู มีความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงนโยบายทางด้านปริมาณ คุณภาพก็ เป็นเรื่องสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะต้องพึงเล็งความคู่กันไป ทั้งนี้เพื่อให้ผลผลิต ของการฝึกหัดครู เป็นไปอย่างเพียงพอกับความต้องการของสังคมและอย่างมี ประสิทธิภาพ ดังที่แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ ๔ (๒๕๒๐ - ๒๕๒๔) ได้ รายงานนโยบายด้านคุณภาพของการฝึกหัดครูเอาไว้ว่า เป้าหมายด้านคุณภาพของการ ฝึกหัดครู ประการสำคัญ มุ่งเน้นในเรื่องการปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหาสาระ ระยะเวลา การเรียนรู้ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็น จริงและความต้องการของท้องถิ่น โดยประสานสอดคล้องกับหลักสูตร ระดับประถม- ศึกษาศึกษาและมัธยมศึกษา นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์ผู้ สอน ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน ทั้งในอัตราส่วนอาจารย์ ต่อนักศึกษา และให้สัดส่วนคุณวุฒิปริญญาเอก ปริญญาโท และปริญญาตรี เป็นไปอย่าง เหมาะสม

ในสหรัฐอเมริกา คณะกรรมการระดับชาติชื่อ "คณะกรรมการฝึกหัดครูและ มาตรฐานทางวิชาชีพแห่งชาติ" (National Commission on Teacher Educa- tion and Professional Standards หรือที่ชื่อย่อว่า NCTEPS)^๒ ได้กล่าว

สำนักงานนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ ๔ (๒๕๒๐ - ๒๕๒๔) (กรุงเทพมหานคร : สำนัก งานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๘), หน้า ๓ - ๒๘.

^๒ NCTEPS, "What You Should Know About New Horizons," NCTEPS's Reports (Washington D.C., N.E.A., 1962), pp. 150-154.

ถึงคุณภาพการผลิตครูว่า ครูชั้นอาชีพควรมีลักษณะหลายประการด้วยกัน กล่าวคือ

๑. จะต้องมีมารวมหรือรอบรู้
๒. จะต้องเป็นผู้มีทักษะและความรู้ เฉพาะในการที่จะประกอบอาชีพ
๓. จะต้องมีความสามารถในการตัดสินใจใญ่ถูกต้องและมีเหตุผล อีกทั้งต้องปฏิบัติภารกิจของตนภายในขอบเขต และจะต้องรู้จักรับผิดชอบในผลแห่งการปฏิบัติดังกล่าวด้วย
๔. จะต้องเน้นการให้บริการแก่สังคมเป็นอันดับแรก มีใจทำตามความต้องการหรือผลประโยชน์ส่วนตัว
๕. จะต้องร่วมมือกับผู้ที่อาชีพเดียวกันในการปรับปรุงและบังคับใช้มาตรฐานของอาชีพให้สูงขึ้น
๖. จะต้องประกอบอาชีพเต็มเวลา และ
๗. จะต้องคนควหาหาความรู้และทักษะใหม่ ๆ อยู่เสมอ

แมรี ฟินอคเคียโร (Mary Finocchiaro) กล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพของครูเอาไว้อย่างน่าฟังว่า องค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการเรียนการสอนก็คือครู เพราะครูสามารถสร้างบรรยากาศที่พึงประสงค์แก่ห้องเรียน วางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้อุปกรณ์การสอนประกอบการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญที่สุดก็คือ จัดการเรียนการสอนสนองความต้องการของผู้เรียนได้ ซึ่งการเรียนรู้อาจเกิดขึ้นได้ก็ต่ออาศัยสิ่งเหล่านี้ และเชื่อว่าใครก็ตามที่มีความตั้งใจจริงก็อาจเป็นครูที่มีความชำนาญและมีประสิทธิภาพได้ทั้งนั้น

006441

Mary Finocchiaro, "Myth and Reality : A Plea for a Broader View," English Teaching Forum, Special Issue : The Art of TESOL, Part 1, Vol. X VIII, No.1 and 2, 1975, pp. 36 - 37.

ในรายงานการสัมมนาเรื่อง "การฝึกหัดครูในประเทศไทย" ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตครูมัธยมศึกษาในแง่คุณภาพของครูในปัจจุบันว่า "ครูยังได้รับการส่งเสริมคุณลักษณะค่านิยม อุดมคติ ความอดทน ความมีน้ำใจ ไม่เพียงพอ" นอกจากนี้ในรายงานนี้ ยังมีการรวบรวมปัญหาที่เกี่ยวกับคุณภาพในเชิงสมรรถภาพในการเป็นครูเอาไว้ดังนี้

๑. การผลิตครูออกมาในปัจจุบันยังมีคุณภาพไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งก็เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ผลิตและผู้ใช้ แม่ว่านักเรียนของเราในปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีมากมายหลายด้านก็ตาม ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของครูก็น่าจะได้มีการพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับการฝึกอบรมในทุก ๆ ด้าน เพื่อใหม่ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. ความมีน้ำใจและคุณธรรมในการเป็นครูอย่างแท้จริงในปัจจุบันมีน้อยลง สาเหตุอาจจะเกิดจากการเอาใจใส่ในค่านิยมมึนน้อย และผลสะท้อนจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมซึ่งควรจะหาทางแก้ไขต่อไป

๓. การถ่ายทอดความรู้หรือเทคนิคในการสอนของครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนด้วยการบรรยาย โดยไม่ไต่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิด จึงทำให้คุณภาพของการเรียนการสอนไม่เป็นที่พอใจเท่าที่ควร

๔. กิจกรรมในโรงเรียนที่จะฝึกให้คนเป็นคนดี ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจ รู้จักวิธีการแก้ปัญหา รู้จักคน ความหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและอื่น ๆ ครูอาจารย์มักจะทำเฉพาะเมื่อถูกขอหรืออ้อมก้อมมากกว่าที่จะทำด้วยความสมัครใจ

๕. การฝึกอบรมให้เป็นผู้บำในชุมชน หรือในทางการศึกษาจำเป็นจะต้องปลูกฝังใหม่ในตัวครูมากขึ้น ๆ ทุกระดั้ม

๖. วิธีการสอนในการฝึกหัดครู มิได้ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดนิสัยที่ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดียิ่งขึ้น จึงทำให้ครูไม่คอยรู้จักปรับปรุงตนเอง^๒

สำนักงานนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,
รายงานการสัมมนาเรื่อง การฝึกหัดครูในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน
 ๒ ๒๕๑๕), หน้า ๕ - ๖.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕ - ๖.

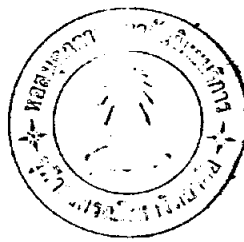
วิจิตร ศรีสะอาน พุดถึงนโยบายการผลิตครูในแง่คุณภาพไว้ว่า จากการวิเคราะห์แผนพัฒนาการศึกษา ๔ ช่วงที่ผ่านมา ยากที่จะหานโยบายด้านคุณภาพ เพราะมีกล่าวไว้เพียง ๒ - ๓ ประโยค และไม่คอยมีโครงการที่จัดทำเพื่อให้ออกคล่องกับนโยบายทางค่านี้นักเลย เท่าที่ปรากฏ มีแต่จำนวนตัวเลขที่บอกให้รู้ว่า ผลผลิตจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นเท่าใดในปีต่อ ๆ ไปเท่านั้น ดังนั้น นโยบายในค่านคุณภาพสมควรที่จะต้องมีกรแก้ไข โดยเฉพาะสถาบันผลิตครูที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เพราะจุดอัมต้วทางค่านปริมาณยอมจะมีแน่ เนื่องจากช่วยกันผลิตหลายทาง แต่จุดที่จะไม่มีวันอัมต้วคือ เรื่องคุณภาพของการผลิต

เพื่อให้ได้ครูชั้นอาชีพที่มีประสิทธิภาพ การผลิตครูจึงจำเป็นที่จะต้องวางรากฐานคุณสมบัติของครูที่ดีให้แก่ผู้ที่จะออกไปเป็นครู และจะต้องเพิ่มวิชาชีพคือวิชาครูเข้าไปอีกควยจึงจะสมบูรณ์ เท่าที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน โปรแกรมการฝึกหัดครูประกอบด้วยควยของคประกอบใหญ่ ๔ ส่วนคือ

๑. วิชาพื้นฐาน ประกอบด้วยศิลปวิทยา ๓ แขนงคือ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสังคมศาสตร์ หรือที่รวมเรียกว่า ศิลปศาสตร์ อันเป็นหมวดวิชาที่เกี่ยวกับธรรมชาติแวดล้อมของมนุษย์ทั้งสิ้น

๒. วิชาเฉพาะ ได้แก่วิชาสามัญ เอก-โท ซึ่งผู้ที่จะออกไปเป็นครูจะต้องสอนวิชานั้นได้อย่างมีคุณภาพ การเรียนวิชาเอก - โท ของผู้ที่จะไปเป็นครู ควรจะใหญ่โครงสร้างและมีโนทัศน์ของวิชา ควรเลือกเนื้อหาวิชาที่จำเป็นจริง ๆ มากกว่าจะใหญ่คลุมทั้งวิชา อันเป็นการเรียนวิชาเอก - โท ที่ต่างจากการเรียนของผู้ที่เรียนทางศิลปศาสตร์ เพราะจะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับการสอนในโรงเรียนควย และควรปลูกฝังใหญ่ เรียนรู้จักไผ่หาความรู้

วิจิตร ศรีสะอาน, "นโยบายและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตครู" ศึกษาศาสตร์สาร ๖ (กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๒๑) : ๓๓ - ๓๘.

ชัยพร วิชาวุธ^๑ โต้กล่าวย้ำในเรื่องหมวดวิชาเฉพาะนี้ว่า "การจัดหมวดวิชาเฉพาะ ควรมุ่งการนำไปใช้สอนเป็นอันดับแรก ส่วนวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาในชั้นสูงต่อไปนั้น ควรเป็นผลพลอยได้จากวัตถุประสงค์การนำไปใช้สอน การเน้นที่การศึกษาต่อทำให้หมวดวิชาเฉพาะสำหรับนิสิตบางโปรแกรมมีความลึกลับซึ่งเกินความจำเป็น"

๓. วิชาชีพหรือวิชาครู ประกอบด้วยวิชาการศึกษาและวิชาแขนงอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น จิตวิทยา ปรัชญาการศึกษา ฯลฯ รวมทั้งภาคปฏิบัติ คือ การฝึกสอนด้วย มุ่งให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงความสามารถในการสอนใดหลาย ๆ วิธีตามแต่จะเห็นเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และผู้เรียนที่มีลักษณะต่างกันไป

ชัยพร วิชาวุธ^๒ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหมวดวิชาครูเอาไว้ว่า "หมวดวิชานี้ควรมุ่งที่ความรู้ ความสามารถในการประกอบภารกิจของครูนอกจากการสอนในชั้นเรียน เช่น การบริหารโรงเรียน การทำงานร่วมกับชุมชน การแนะแนวและการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร ฯลฯ"

๔. หมวดวิชาเลือก เป็นหมวดวิชาที่เปิดสอนเพื่อให้มีสิทธิ์มีโอกาสเลือกเรียนวิชาที่ตนสนใจและเป็นประโยชน์

เนื่องจากการฝึกหัดครูมีชั่วโมงที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีบริสุทธิ์เพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นงานปฏิบัติอีกด้วย ดังนั้น การฝึกสอนเพื่อให้เกิดความชำนาญจึงเป็นสิ่งจำ

ชัยพร วิชาวุธ, "การวิเคราะห์หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ๔ ปี ๒๕๑๕," รายงานการประชุมพัฒนางานทางวิชาการของคณาจารย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่องการเรียนการสอนในคณะครุศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๑ - ๗.

^๒ชัยพร วิชาวุธ, เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

เป็นมาก เพราะถือว่า ประสบการณ์วิชาชีพ เป็นหัวใจของการผลิตครูที่เดียว โดยมีจุดประสงค์ที่จะให้ผลิตภัณฑทดลองนำทฤษฎีที่ได้เรียนมาไปใช้สอนนักเรียน และเป็นโอกาสที่ผลิตภัณฑจะได้พัฒนาบุคลิกภาพทัศนคติ ตลอดจนความเจริญงอกงามทางวิชาชีพครูด้วย

ส่วนคุณภาพของการเรียนของนักศึกษาครูจะมีประสิทธิภาพและมาตรฐานสูงเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับตัวบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ ได้กล่าวถึงเรื่องนี้เอาไว้ว่า "ผู้ที่จะมาเป็นครูของครูนั้น ควรจะต้องมีประสบการณ์ในการเป็นครูก่อน... ครูของครูนั้น ควรจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของครู จะต้องเป็นผู้นำที่ดีของครู ฉะนั้นคุณสมบัติประการแรกของครูของครู ก็คือ จะต้องมีความดีลักษณะของครูชั้นอาชีพที่ดี"

วัลลภา สุมาลัย และคณะ^๑ ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ในสถาบันผลิตครูพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเอาไว้ว่า อาจารย์ในสถาบันผลิตครูมักจะจบปริญญาในประเทศหรือต่างประเทศ แล้วก็มาสอนในระดับอุดมศึกษาเลย โดยที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษามาก่อน ยิ่งไปกว่านั้น อาจารย์บางคนก็ยังไม่รู้จักสภาพของชนบท เพราะไม่เคยได้ออกไปสัมผัส จึงสอนในสิ่งที่ตนก็ไม่รู้ หรือนำเอา

^๑ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์, ประสบการณ์วิชาชีพ (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๑ - ๗.

^๒ ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์, "ทิศทางของศึกษาศาสตร์," วารสารศึกษาศาสตร์ ๑ (มิถุนายน - ธันวาคม ๒๕๑๘) : ๔ - ๕.

^๓ วัลลภา สุมาลัย และคณะ, "ปัญหาในการปฏิบัติการกิจของครูมัธยม," รายงานผลการวิจัยและรวบรวมข้อคิดเห็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตรครูศึกษาระดับปริญญาตรี (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘), หน้า : ๔ - ๕.

ประสมการณ์ก่อนเป็นเด็กนักเรียนมาสอน ซึ่งไม่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงในมีปัจจุบัน ส่วนใหญ่ผู้สอนนำเอาทฤษฎีการสอนของต่างประเทศมาใช้มากเกินไป โดยไม่คำนึงว่าจะสอดคล้องกับสภาพของเมืองไทยหรือไม่ จริงอยู่การเรียนเกี่ยวกับการศึกษาของต่างประเทศก็มีประโยชน์ ในแง่ที่สามารถจะนำมาใช้เปรียบเทียบกับการศึกษาของไทย แต่ที่ควรเป็นไปโดยได้รับการคัดแปลงให้เข้ากับบ้านเมืองของไทย อีกทั้งอาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูยังใช้วิธีสอนที่ล้าสมัยเป็นส่วนใหญ่ และไม่คอยมีผลงานการวิจัยเพื่อนำไปใช้ในการสอน อาจารย์ผู้สอนจึงควรทำงานวิจัย และผลิตตำราเรียนให้เหมาะสมกับสภาพชนบทให้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ สุวัฑฒ์ นิยมคำ^๑ ได้อ้างข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนในสถาบันผลิตครูของวิจิตร ศรีสะอาน เอาไว้ว่า ปัจจุบัน พัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีทางการสอนและวิทยาการเกี่ยวกับการเรียนรู้ได้ก้าวหน้าไปมาก ควรจะได้มีการประยุกต์เอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา เพื่อให้มาตรฐานของการผลิตบัณฑิตมีคุณภาพยิ่งขึ้น

การผลิตครูระดับปริญญาตรีมีปัญหาที่น่าจะต้องแก้ไขหลายประการ เพื่อให้การจัดการฝึกหัดครูเป็นไปอย่างมีมาตรฐานยิ่งขึ้น ปัญหาการผลิตครูระดับปริญญาตรีที่น่าจะได้อภิปรายถึง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี^๒ ได้รวบรวมไว้ในรายงานการสัมมนาเรื่องการผลิตครูในประเทศไทยเอาไว้ว่า

๐๕

^๑สุวัฑฒ์ นิยมคำ, "การเพิ่มคุณภาพของการเรียนรู้จากการสอน : ทำได้จริงหรือ," ศึกษาศาสตร์สาร ๖ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๒๐) : ๔ - ๕.

^๒สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการสัมมนาเรื่องการผลิตครูในประเทศไทย, หน้า ๗ - ๖.

๑. หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการฝึกหัดครูมีมากมายหลายแห่ง ทั้งที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการ มีการเรียกชื่อปริญญาทางการศึกษาแตกต่างกันไป การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานก็ไม่มีข้อกำหนดแบบยกอำนาจหน้าที่อย่างแจ่มชัด และเป็นไปโดยการขาดการประสานงานกัน ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย อัตรากำลัง อาคารสถานที่ และอุปกรณ์การสอนโดยไม่จำเป็น ทั้งหมดก่อให้เกิดหลักสูตรมากมายอันมีผลทำให้คุณภาพของการฝึกหัดครูไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น การฝึกหัดครูในระดับปริญญาตรีควรให้แต่ละสถาบันจัดสอนในสาขาวิชาที่ตนถนัด ไม่ซ้ำกับสถาบันอื่น

๒. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร วิชาที่จำเป็นให้นักศึกษาคูเรียนไม่ลึกซึ่งพอ วิชาการศึกษาก็เรียนเรื่องของต่างประเทศที่ไม่อาจประยุกต์มาใช้กับของประเทศไทยได้ และสิ่งที่เรียนก็กว้างมาก ยากต่อการที่จะนำมาปรับใช้กับชีวิตการสอนประจำวัน สิ่งที่สอนแท้จริงก็ไม่ตรงกับที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรอีกประการหนึ่งก็คือ ความยากลำบากในการจัดเนื้อหาวิชาการที่พึงประสงค์แก่นิสิตนักศึกษาของคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ซึ่งจำเป็นต้องอิงเนื้อหาวิชาการของคณะอื่น ๆ ตามลักษณะวิชาที่มหาวิทยาลัยนั้น ๆ เปิดสอนอยู่ คณะหรือภาควิชาต่าง ๆ จะต้องจัดสอนรายวิชาเฉพาะที่เป็นของคณะนั้น ๆ ตามหลักสูตรและวิธีการที่คณะครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์วางไว้ เช่น สอนวิทยาศาสตร์เพียงเพื่อให้หนังสือเป็นครูวิทยาศาสตร์มีขึ้นนักวิทยาศาสตร์ สอนวิชาภาษาเพื่อให้หนังสือมีความรู้พอที่จะเป็นครูภาษา มีใช้เพื่อเป็นนักภาษาดังคณะรายวิชา วิธีการสอน การวัดผล ยอมรับต้องการความเข้าใจให้ตรงกัน ซึ่งทางคณาจารย์ในภาควิชาอื่นบางท่านยังไม่เข้าใจแนวคิดของวิชาชีพครู และยังไม่เห็นว่าเป็นคว่ารับผิดชอบร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัย ฉะนั้น การบริหารหลักสูตรจึงยังมีอุปสรรคอยู่มาก ซึ่งควรจัดให้มีการจัดหลักสูตรของทุกคณะในแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อช่วยขจัดปัญหาบริหารหลักสูตร

๓. การขาดแคลนอาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครู สถาบันฝึกหัดครูต่าง ๆ ยังขาดครูที่มีวุฒิ กล่าวคือ อาจารย์ผู้มีวุฒิปริญญาโทและเอกมีน้อย

๔. อุปสรรคการปรับปรุงวิธีการเพื่อไปสู่หลักการที่ดี การปรับปรุงการฝึกหัดครูนั้น ใกล้เคียงกับภาวะขัดแย้งหลายประการ การขาดแคลนเทคโนโลยีและวัสดุ อุปกรณ์การศึกษาในสถาบันฝึกหัดครูต่าง ๆ การสอนส่วนใหญ่ยังคงเป็นการสอนแบบปราชญ์ตา เน้นการท่องจำเนื้อหาวิชาและการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดแคลนตำราเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำราภาษาไทย หอสมุดมีหนังสือน้อยและไม่ทันสมัย การใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาและเครื่องมือเครื่องช่วยสอนในห้องเรียนมีน้อย นักศึกษาฝึกหัดครูมิได้รับการอบรมให้รู้จักใช้เครื่องมือดังกล่าว และไม่นำไปปรับใช้ในห้องเรียน หลักการจัดประสบการณ์ภาคทฤษฎีและปฏิบัติให้สอดคล้องกันยังทำไม่ได้คืบหน้า เพราะจำนวนนิสิตมีมาก ทำให้มีอุปสรรคในการฝึกหัดงานครู จัดโปรแกรมฝึกฝนแบบจุลภาค โรงเรียนฝึกสอนมีไม่พอ ขาดอาจารย์ในเทศก าดำ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้สะดวก ซึ่งอาจหาทางแก้ไขปัญหานี้ได้โดยการนำเอาพวกนวัตกรรรมทางการศึกษามาใช้ จะช่วยให้นิสิตนักศึกษาครูมีโอกาสฝึกฝนงานภาคปฏิบัติได้มากขึ้น จนได้สัดส่วนกับภาคทฤษฎี

นอกจากนั้น การปลูกฝังค่านิยมและคุณธรรมของครู ซึ่งต้องใช้เวลานานต่อเนื่องกัน ยังไม่ได้ผลคืบหน้า เพราะนิสิตนักศึกษาครูใช้เวลาเรียนวิชาพื้นฐานและวิชาครูไม่นานพอที่จะช่วยสร้างทัศนคติที่มีต่อการเป็นครูได้

๕. นิสิตนักศึกษาที่เลือกเรียนครู ส่วนใหญ่เป็นพวกที่สอบได้คะแนนต่ำ เลือกเข้าคณะครุศาสตร์ ศึกษาสาสตร์ เป็นอันดับท้าย ๆ ทำให้นิสิตนักศึกษาที่จะเป็นครูไม่สนใจในวิชาชีพครู เมื่อเรียนสำเร็จไปแล้วอาจออกไปประกอบอาชีพอื่น เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์และศึกษาสาสตร์ควรจัดให้มีการสอบความถนัดและทัศนคติ นอกเหนือไปจากการสอบความรู้ทางวิชาการ

๑.๒ การฝึกครูภาษาอังกฤษ

ครูที่สอนภาษาต่างประเทศจะต้องเป็นครูที่สอนดีที่สุด ต้องใช้เวลาทุกนาทีในการสอนให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น ครูภาษาอังกฤษจึงต้อง

เป็นผู้ที่ได้รับการฝึกหัดอย่างดีที่สุด คือนอกเหนือจากการฝึกหัดครูธรรมดาแล้ว ยังจะต้องฝึกหัดเฉพาะสำหรับสอนภาษาอังกฤษอีกด้วย หมายความว่า ครูภาษาอังกฤษของรัฐทั้งหลักวิชาการศึกษาอย่างกว้าง ๆ และหลักการสอนภาษาอังกฤษควบคู่กันไปด้วย

สมาคมภาษาปัจจุบันของสหรัฐอเมริกา (The Modern Language Association of America) ได้กำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรฐานโปรแกรมฝึกหัดครูสอนภาษาปัจจุบันต่าง ๆ ซึ่งใช้สำหรับครูภาษาต่างประเทศทุกระดับ ปรากฏในเอกสารเลขที่ ๕๑ ประจำเดือนกุมภาพันธ์ ๑๙๖๔ ตามที่ พรณินี สาคริก^๒ ถ่ายทอดออกเป็นภาษาไทย ถึงแม้จะมีความสำคัญดังนี้

๑. ผู้ที่จะรับเข้าโครงการฝึกหัดครูภาษาต่างประเทศ จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่า เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะค่านิยมปัญหา ภูมินิสัยและบุคลิกภาพที่จะทำให้เป็นครูที่มีประสิทธิภาพ

๒. ผู้ที่จะออกไปเป็นครูสอนภาษาต่างประเทศ ต้องเป็นผู้ที่รู้จักและเข้าใจวัฒนธรรมและวรรณคดีทั้งของชาติตนและของชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาต่างประเทศนั้นด้วย โปรแกรมฝึกหัดครูสอนภาษาจะต้องผลิตครูสอนภาษาที่มีความสามารถหลาย ๆ ด้านดังนี้คือ เข้าใจภาษาต่างประเทศนั้นเมื่อผู้พูดในจังหวะปกติ พูดให้ชนชาติเจ้าของภาษาฟังแล้วรู้เรื่องได้ รวมทั้งมีความรู้ในคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์พอสมควร มีจิตวิทยาการเรียนรู้อะไรและเข้าใจผู้เรียน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของการศึกษาของชาติกับความสำคัญของภาษาต่างประเทศที่สอน

ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, "ปัญหาเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศในประเทศไทย," ศูนย์ศึกษา ฉบับที่ ๒๐ (กันยายน ๒๕๔๔) : ๔๗ - ๕๘.

^๒ พรณินี สาคริก, "ข้อคิดเห็นในเรื่องการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปละาย," จันทร์เกษม ฉบับที่ ๕๔ (มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔) : ๗๒ - ๗๔.

๓. นอกจากทักษะต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ครูภาษายังต้องมีความสามารถในการติดต่อไปมาด้วยคือ สามารถสอนให้นักเรียนของตนใช้ภาษาได้ทั้ง ๔ ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน สอนภาษาโดยให้ผู้เรียนเห็นว่า ภาษาเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรม สอนวรรณคดีต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เลือกวิธีสอน เทคนิค และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ซึ่ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาภาษาต่างประเทศกับวิชาอื่น ๆ ประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนภาษาต่างประเทศของนักเรียน และพิจารณาหาสาเหตุของปัญหาการใช้ภาษาต่างประเทศของนักเรียน

๔. โปรแกรมการเตรียมครูภาษาที่ดี ต้องมีส่วนประกอบสำคัญต่อไปนี้คือ มีการวัดสติปัญญาและการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษา แล้วจึงจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนตามผลของการทดสอบนั้น มีวิชาภาษาและวรรณคดีค่อนข้างยากพอที่จะทำให้ นักศึกษาคูสอนเด็กฉลาดเป็นพิเศษได้ มีวิชาการแนะนำการอ่าน เพื่อจะได้ให้ความคุ้นเคยโดยตรงกับวรรณกรรมของภาษานั้น และทดสอบความรู้โดยใช้วิธีทดสอบซึ่งครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด ใช้ภาษาต่างประเทศนั้นในการเรียนการสอนวิชาภาษาและวรรณคดีทุก ๆ วิชา ให้มีประสบการณ์อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับภาษาชนิดต่าง ๆ ที่เจ้าของภาษาต่างประเทศนั้นใช้ในโอกาสต่าง ๆ กัน เช่น สอนโดยอาจารย์หลาย ๆ คน ให้ฟังปาฐกถาพิเศษต่าง ๆ ใช้แผ่นเสียงและเทปประกอบการสอน เป็นต้น สอนวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมร่วมสมัยของภาษาต่างประเทศนั้นด้วย สอนวิชาสไตลการใช้ภาษา สัทศาสตร์และภาษาศาสตร์ สอนวิชาจิตวิทยาการเรียนรูภาษา สอนและฝึกการใช้ของปฏิบัติการทางภาษาและอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ สังเกตการสอนภาษาต่างประเทศโดยครูผู้ชำนาญก่อนฝึกสอน ภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้ชำนาญ ใช้การทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาและการทดสอบอื่น ๆ ที่เหมาะสมและให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาผลการสอนของครูก่อนที่จะรับเขาเป็นครู

๕. โปรแกรมที่ดีควรมีสิ่งเหล่านี้ด้วยคือ มีเจ้าของภาษาเป็นครูหรือเป็นผู้บอกภาษา (informants) ผู้ที่จะออกไปเป็นครูสอนภาษาต่างประเทศควรได้ศึกษาในประเทศเจ้าของภาษาต่างประเทศนั้นอย่างน้อยหนึ่งภาคการศึกษา จัดกิจกรรมเสริม

หลักสูตรโดยใช้ภาษาต่างประเทศนั้น สร้างความสนใจและความสามารถในการแปลความหมายหรือตีความผลการวิจัยต่าง ๆ

นอกจากนี้ พรรณินี สาคริก^๑ ยังได้เสนอแนะเพิ่มเติมอีกด้วยว่า "ครูจะต้องมีการตระเตรียมที่ดี ทั้งในด้านเนื้อหาของตัวภาษาอังกฤษ และด้านการศึกษา คือ ความรู้คนจิตวิทยา พัฒนาการ จิตวิทยาการเรียนรูภาษาที่สอง ความรู้ด้านภาษาศาสตร์ และวิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ"

พิมลพรรณ เคหะเจริญ^๒ ได้ขอเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่ครูสอนภาษาอังกฤษควรรู้และนำไปปฏิบัติเอาไว้ว่า ครูภาษาอังกฤษควรมีความรู้เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษและวิชาภาษาศาสตร์ รู้วิธีสอนภาษาอังกฤษที่ใช้ได้ผลจริง ศึกษาหลักสูตรหนังสือแบบเรียน หนังสือประกอบและแบบฝึกหัด เพื่อใช้ประกอบการสอนและสร้างชุดทดสอบ หาแบบฝึกหัดทั้งฝึกพูดและเขียนให้นักเรียนได้ลองฝึกเพิ่มเติม ร่วมมือกับบรรณารักษ์ของโรงเรียนหาหนังสือภาษาอังกฤษเขาทองสมุดและแนะนำให้นักเรียนไปอ่าน เตรียมการสอนตลอดปี ทั้งทางด้านเนื้อหา แบบฝึกหัดและแบบทดสอบ สร้างแบบทดสอบความรู้เดิมของนักเรียน ทำแบบฝึกหัดซ่อม เสริมความรู้ให้ครบตามระดับชั้นโดยเร็วในตอนต้นปี แล้วสอนต่อไปให้ครบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ หาอุปกรณ์การสอนเช่นแผ่นเสียง เทป ภาพยนตร์ และเชิญเจ้าของภาษามาให้นักเรียนได้พบและฟังภาษาอังกฤษจากเจ้าของภาษาโดยตรงบ้าง พิจารณาการวัดผลประจำปีและระหว่างปี จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ภาษาเป็นประจำ ติดต่อกับศึกษานิเทศก์ฝ่ายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อขอเอกสาร ร่วมเข้ารับการอบรมเพื่อทราบความเคลื่อนไหวด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมั่นประชุมร่วมกับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียน ช่วยแก้ไขปัญหาการ

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๔.

^๒ พิมลพรรณ เคหะเจริญ, "การสอนภาษาอังกฤษโดยทั่วไป," วิสามัญศึกษา

เรียนการสอนและทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้ฝึกใช้ทักษะโดยสม่ำเสมอ

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการผลิตครูภาษาอังกฤษย่อมต้องมีปัญหาซึ่งกระทบกระเทือนต่อคุณภาพของผู้เรียนอยู่บ้าง ซึ่ง ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ได้กล่าวถึงปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้หลายประเด็นด้วยกัน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเอาไว้พอสรุปได้ดังนี้

๑. ความเข้าใจระหว่างผู้บริหารระดับต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ซึ่งได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี หัวหน้าภาควิชาต่าง ๆ รวมทั้งหัวหน้าภาควิชาภาษาอังกฤษ ยังไม่ประสานงานกันดีนักในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นผลให้การกำหนดหน่วยกิต การกำหนดชั่วโมงสอน และการกำหนดปริมาณงานให้อาจารย์เป็นไปไม่ได้ดี ทางแก้คือ ควรให้มีการประชุมทางวิชาการในคณะวิชาทั้งหลายและระหว่างคณะ เพื่อชี้แจงปัญหาให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง

๒. อาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา มีความรู้ภาษาอังกฤษไม่เพียงพอที่จะทำงานให้ได้ดี และส่วนใหญ่ไม่รู้อะไรเกี่ยวกับวิธีสอนภาษาอังกฤษ วิธีที่ดีที่สุดควรจัดการอบรมหรือสัมมนาอาจารย์ที่จะได้รับการบรรจุเข้าทำงานประมาณ ๑๐ วัน หรืออาจจะจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการ (Workshop) ก็ได้ และการจัดการอบรมหรือสัมมนานี้ ควรกระทำเป็นระยะ ๆ ตามแต่จะเห็นสมควร เพราะผู้ที่เคยได้รับการอบรมแล้วในสมัยหนึ่ง อาจกลายเป็นผู้สาสมัยไปอีกก็ได้ จึงควรให้ความก้าวหน้าทางความรู้อยู่เสมอ

ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, "รายงานของคณะกรรมการการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ," ภาษาสังสรรค์ ๕

(November ๑๙๕๕) : ๘๗ - ๘๘.

๓. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ครูอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ ตลอดจนการรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ โดยที่ครูอาจารย์ที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษเป็นครูที่ไม่ดี เพราะไม่มีความรู้ในวิธีสอนเสมอไปทุกคน ผู้ที่ได้รับปริญญาทางภาษาอังกฤษจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง มักมีความรู้ทางวรรณคดี ซึ่งอาจไม่ตรงกับความต้องการของวิทยาลัยครู หรือมหาวิทยาลัย อีกประการหนึ่ง ตามปกติ ครูอาจารย์ที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษได้รับการอบรมให้มีความรู้ในด้านการสอนมาพอสมควร แต่สถานศึกษาบางแห่งไม่เข้าใจว่าควรจะใช้ครูอาจารย์ที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษให้ทำอะไร มากน้อยแค่ไหน ครูอาจารย์ที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษบางคนก็มีปัญหาส่วนตัว และปัญหาทางด้านการวิชาการ นอกจากนี้ บางครั้งสถานศึกษายังมีปัญหาในการจ้างครู อาจารย์เจ้าของภาษาอังกฤษที่มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของสถาบันต่าง ๆ กล่าวคือ การลาซาในการติดต่อเจรจากับหน่วยราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง ซึ่งกว่าจะตกลงกันได้ อาจทำให้ผู้ที่ทางสถานศึกษาต้องการตัวรอไม่ได้ ทำให้ต้องจ้างผู้อื่นที่ไม่ตรงกับความต้องการมาใช้

๔. ปัญหาที่ประเทศไทยเคยขอความช่วยเหลือจากองค์การของต่างประเทศ ให้ส่งผู้เชี่ยวชาญมาช่วยในการสอนภาษาอังกฤษนั้น ต่อไปนี้จำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องหาทางช่วยตัวเอง เพราะองค์การของต่างประเทศหันไปสนใจในปัญหาในเมื่อนาน ๆ ของโลกมากกว่า

ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้บริหารของสถาบันผลิตครูควรดูแลและทำความเข้าใจจัดการฝึกอบรมระเบียบวิธีสอนและชี้แจงให้ครูอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศให้เข้าใจระบบการศึกษาของไทย เพื่อที่จะได้ใช้ครูอาจารย์ที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษให้ตรงกับความต้องการของนิสิตนักศึกษา และหาวิธีที่จะจ้างผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศด้วยกำลังของไทยเอง โดยติดต่อกับองค์การต่างประเทศที่ยังสามารถให้ความช่วยเหลือต่อไปได้

๒. ในด้านการใช้ครู

๒.๑ การใช้ครูโดยทั่วไป

การใช้ครูก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการผลิต การกำหนดเป้าหมาย การผลิตแต่ละปีนั้นควรยึดจำนวนครูที่จะต้องออกไปสอนจริงเป็นหลัก โดยให้มีการประสานงานกันระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้อย่างใกล้ชิด เพราะการดำเนินการฝึกหัดครูนั้น เป็นไปเพื่อสนองความต้องการในการใช้ครูในทุกระดับการศึกษา แต่โดยความเป็นจริงแล้ว ทั้งผู้ผลิตและผู้ใช้ขาดการประสานงานกัน ดังที่ ลาวัดย์ ถนองจันทร์ ได้กล่าวถึงสภาพการใช้ครูในปัจจุบันว่า

๑. โรงเรียนใดครูไม่ตรงกับความต้องการ, เช่น ถ้าเป็นอัตราใหม่ ไม่มีครูที่มีวุฒิตามตองการ หรืออาจจะมี แต่ผู้ใช้ไม่ทราบว่ามี เพราะผู้ใช้ไม่ทราบเกี่ยวกับสถาบันผลิตครู, ถ้าเป็นอัตราเก่า ปัญหาจะเกิดจากการที่ครูย้าย แล้วใดครูมาใหม่วุฒิไม่ตรงกับที่ต้องการ ทำให้ตองใช้ครูไม่ตรงกับวิชาที่เรียนมาเพราะขาดครู

๒. กระทรวงศึกษาธิการไม่มีนโยบายที่แน่นอนเกี่ยวกับการใช้ครู โดยกำหนดวุฒิ เช่น ตองการใช้ครูปริญญา และครู ป.กศ.สูง เป็นสัดส่วนเท่าใด

๓. แผนงานเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ ตามกระแสการเมือง ทำให้การใช้ครูเกิดความสับสน และไม่ตรงตามวุฒิและความสามารถของครู

๔. ครูสภาเป็นผู้กำหนดอัตราการทำงานของครู ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับอัตรากำลังเมื่อปีการศึกษา ๒๕๐๓ ซึ่งการสนมัตยมนคนกำหนดเป็น ๒ ชั้นเรียนตอครู ๑ คน มัตยมนปลาย ๑ ชั้นเรียนตอครู ๒ คน การจ้คอัตราการทำงานของครูลักษณะนี้โบราณมาก และยังคงใช้กันอยู่ ควรจะไคมีการปรับปรุงเสียใหม่ไคแล้ว

ลาวัดย์ ถนองจันทร์, "สถานะภาพของการผลิตและการใช้ครูวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์, รายงานผลการสัมมนาการพัฒนาการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, ๒๕๒๐), หน้า ๑๖.

วิจิตร ศรีสะอาน และคณะ^๑ ได้กล่าวถึงปัญหาการใช้ครูเอาไว่ว่า การที่ผู้ใช้ครูได้ครูไปสอนไม่ตรงกับวิชาที่ครูเรียนมานั้น เกิดจากปัญหาการบริหาร โดยที่ การขยายการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็วและไม่มีแผนล่วงหน้า ทำให้การรับครูเพิ่มไม่ไต่สวนกัน และอาจเกิดจากขนาดของโรงเรียนที่เล็กเกินไปหรือโรงเรียนตั้งไกลกันเกินไป ทำให้ครูต้องสอนหลายวิชา หรืออาจเกิดจากการมีอัตรา ส่วนของครูหญิงและชายไม่เหมาะสมการบรรจุครูใหม่ เป็นจำนวนน้อยในโรงเรียนแต่ละ แห่ง อาจทำให้ครูใหม่ถูกกลืน อีกประการหนึ่ง การจำแนกปริญญาของสถาบันผลิตครู แตกต่างกัน ทำให้สื่อความหมายไม่ตรงกัน จึงเป็นปัญหาในการรับครูเข้าบรรจุได้

ประยูร ศรีประสาธน์^๒ กล่าวถึงปัญหาการใช้ครูอีกด้านหนึ่งว่า สาเหตุ สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการขาดแคลนครูนั้น เป็นเพราะการใช้ครูยังไม่เหมาะสม และตรงตามหน้าที่ มีครูอาจารย์ในสถานศึกษาจำนวนหนึ่งต้องไปทำงานด้านธุรการ ที่ เป็นเช่นนี้เพราะยังไม่มีเจ้าหน้าที่ธุรการเพียงพอ ทำให้การขาดแคลนครูซึ่งมีอยู่มาก แล้วยังขาดแคลนมากขึ้นไปอีกเพราะการใช้ครูผิดหน้าที่

การส่งเสริมประสิทธิภาพของครูประจำการก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่า การใช้ครูในคานอื่น ชีระชัย ปุรณโชติ^๓ ได้กล่าวถึงสมรรถภาพของครูประจำการที่จะ

^๑ วิจิตร ศรีสะอาน และคณะ, "การผลิตและการใช้ครูวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์," เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๐.

^๒ ประยูร ศรีประสาธน์, "สภาพการฝึกหัดครูในประเทศไทย, "วารสาร คุรุศาสตร์ ฉบับที่ ๓ - ๔ (เมษายน - กรกฎาคม ๒๕๑๖) : ๒๑.

^๓ ชีระชัย ปุรณโชติ, "การส่งเสริมประสิทธิภาพของครูประจำการและ อาจารย์ในสถาบันผลิตครู," รายงานผลการสัมมนาการพัฒนาการสอนวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์, หน้า ๓๖ - ๓๗.

เป็นครูที่มีคุณภาพจะต้องประกอบไปด้วย

๑. คุณภาพด้านเนื้อหาสาระที่จะใช้สอน
๒. คุณภาพทางด้านขบวนการถ่ายทอดความรู้
๓. คุณภาพทางวิธีการสอน

ครูประจำการที่ขาดสมรรถภาพดังกล่าว สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท

ดังนี้

๑. ครูประจำการบางส่วนที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี จะขาดสมรรถภาพทั้ง ๓ ประเภท ดังกล่าว

๒. ครูประจำการบางส่วนที่มีปริญญา แต่ขาดวุฒิทางครู ซึ่งต้องส่งเสริมสมรรถภาพทางด้านวิธีการสอน

๓. ครูประจำการบางส่วนที่มีปริญญาและวุฒิทางครูแล้ว แต่ไม่ได้ติดตามนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จึงทำให้ความรู้ไม่ทันสมัย ซึ่งจะต้องพัฒนาให้ทันสมัยอยู่เสมอ

๒.๒ การใช้ครูภาษาอังกฤษ

เสริมศรี ลักษณศิริ^๑ กล่าวถึงปัญหาการใช้ครูภาษาอังกฤษเอาไว้ว่า จาก การไปนิเทศโรงเรียน ๑๘ โรงเรียน ปัญหาสำคัญประการหนึ่งนอกเหนือไปจากปัญหา เรื่องแบบเรียนแล้ว ก็คือปัญหาเกี่ยวกับตัวครู ครูบางคน que สอนภาษาอังกฤษไม่ได้เรียน วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก หรือไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิธีสอนภาษาอังกฤษ มาก่อน จึงอาจทำให้การสอนเป็นไปอย่างไม่ถูกต้อง

^๑เสริมศรี ลักษณศิริ, "การสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาตอน- ปลาย," ประชาศึกษา ๒๖ (เมษายน ๒๕๑๘) : ๑๘.

นิติตปริญาโท คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย^๑ ได้ให้ข้อเสนอแนะในการใช้ครูภาษาอังกฤษว่า "ผู้บริหาร ควรพยายามหลีกเลี่ยงการจัดครูสอนวิชาภาษาอังกฤษโดยที่ไม่เคยเรียนวิชานี้เป็นวิชาเอกหรือโทมาก่อน"

ทางด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพของครูภาษาอังกฤษนั้น พรรณี^๒ สาคริก แสดงความคิดเห็นว่า ครูสอนภาษาอังกฤษที่ยังมีความรู้ในด้านเนื้อหาวิชาและความรู้ในด้านวิธีสอนไม่เพียงพอ อาจจะขอความช่วยเหลือจากอาสาสมัครที่มาช่วยอยู่ในโรงเรียนให้ช่วยจัดหลักสูตรการอบรมครูที่สอนในระดับเดียวกัน หรือขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานนิเทศการศึกษา สายวิชาภาษาอังกฤษของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หรือศูนย์นิเทศการศึกษา กองการศึกษา เพื่อให้จัดอบรม หรือให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษแก่ครูอาจารย์แต่ละกลุ่มตามความสะดวก อีกประการหนึ่ง ครูควรที่จะกระตือรือร้น แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ คือพร้อมที่จะเข้ารับการอบรมทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในระดับที่ตนเองรับผิดชอบ และติดต่อกับแหล่งวิชาการเพื่อขอวิทยากร ตลอดจนอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การเป็นครูภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมประสิทธิภาพของครูภาษาอังกฤษเท่าที่เคยทำกันมาก็ประสบปัญหาอยู่บ้าง ดังที่ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ^๓ ได้กล่าวถึงปัญหาการ

นิติตปริญาโท คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, โฉมหน้าใหม่ของหลักสูตรไทยระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ๒๕๑๗), หน้า ๒๓. (อัครสำเนา)

^๒ พรรณี สาคริก, "ขอคิดเห็นในเรื่องการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถม-ปลาย," จันทร์ เกษม, หน้า ๗๗ - ๗๘.

^๓ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, รวบรวมบทความเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๓), หน้า ๕.

อบรมครูภาษาอังกฤษเอาไว้ว่า นักศึกษาคูมีความรู้ทางเนื้อหาวิชาไม่เพียงพอ เช่น ครูภาษาอังกฤษรู้ภาษาอังกฤษไม่พอ ซึ่งสภาวะเช่นนี้มีอยู่ในทุกระดับของการศึกษาไทย หรือพวกครู เนื้อหาวิชาดี แต่ก็ไม่มีความรู้ในเรื่องวิธีสอน จึงมีครูภาษาอังกฤษ ๒ พวก คือพวกหนึ่งรู้ภาษาอังกฤษแต่สอนไม่เป็น และอีกพวกหนึ่งสอนเป็น แต่ไม่มีอะไรจะสอน ซึ่งควรจะได้มีการฝึกอบรมครูเหล่านี้ แต่เท่าที่เป็นมา การฝึกอบรมครูประจำการ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้รับความสนใจจริง ๆ น้อยมาก การอบรมที่จัดขึ้นโดยมากก็เป็น การอบรมในระยะสั้น ไม่เพียงพอที่ครูจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจังนัก

ถ้าหากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีครูภาษาอังกฤษที่มีความรู้ดีพอ ทั้งในด้านเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษและวิธีสอนภาษาอังกฤษ ตลอดจนสนใจติดตามหาความรู้เพิ่มเติม อยู่เสมอ ทั้งด้วยตนเอง และทั้งการเข้ารับการอบรมทางวิชาการแล้ว ก็เป็นที่แน่ใจได้ว่า ผลการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนย่อมจะตงบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามที่ใดตั้งไว้อย่างแน่นอน การใช้ครูภาษาอังกฤษที่มีคุณลักษณะดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่ทางโรงเรียนควรจะได้คำนึงถึงเป็นอย่างยิ่ง

เนื่องจากนโยบายการใช้ครูไม่มี ปัญหาการใช้จึงมีผลกระทบกระเทือนต่อการผลิตครู ทำให้ผู้ผลิตครูไม่อาจผลิตครูได้สนองต่อความต้องการทางด้านการใช้ครูเพราะฝ่ายผลิตก็ผลิตครูออกไปโดยไม่รู้ว่าฝ่ายใช้จะใช้ครูอย่างไร ทำให้มีผลเกี่ยวพันมาถึงการจัดการฝึกหัดครู คุณภาพของการฝึกหัดครู รวมทั้งเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการฝึกหัดครู ทั้งนี้ เพราะการประสานงานกันระหว่างผู้ใช้ครูกับผู้ผลิตครูยังไม่ดีพอ ยังขาดการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อเท็จจริง ข้อมูลและสถิติระหว่างกันและกัน กระทรวงศึกษาธิการน่าจะได้มีการติดต่อกับทบวงมหาวิทยาลัยอย่างใกล้ชิด เพื่อแจ้งข้อมูลและสถิติต่าง ๆ ที่จะช่วยบอกลักษณะและประเภทของครู ตลอดจนจำนวนครูและสาขาวิชาที่กำลังขาดแคลนและเป็นที่ต้องการในแต่ละปีการศึกษา เพื่อให้มหาวิทยาลัยผลิตครูให้ตรงกับความต้องการของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นผู้ใช้ครู ทบวงมหาวิทยาลัยเอง ก็ควรจะได้แจ้งหลักสูตร สาขาวิชา จำนวนบัณฑิตที่จะจบ ตลอดจนโครงการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยให้กระทรวงศึกษาธิการทราบ กระทรวงศึกษาธิการจะได้เตรียมอัตรา

บรรจและเตรียมการทางด้านอื่น ๆ ให้สอดคล้องกัน”

สำหรับมาตรการในการแก้ปัญหาการผลิตและการใช้ครูนั้น มีผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้เสนอแนะไว้ว่า "ควรจะได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการฝึกหัดครูขึ้น อันประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานผลิตครู หน่วยงานใช้ครู หน่วยงานมาตรฐานการผลิตและหน่วยงานมาตรฐานการใช้ครู"^๒

คณะกรรมการในคณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา^๓ ได้เสนอโครงสร้างระบบการใช้และการผลิตครูว่า ระบบการใช้และการผลิตครูนั้น ควรประกอบด้วยองค์ที่สำคัญ ๔ หน่วยคือ

๑. หน่วยใช้ ได้แก่สถานศึกษาต่าง ๆ ในระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา รวมทั้งหน่วยงานนอกระบบโรงเรียน ทั้งของรัฐและเอกชน
๒. หน่วยงานมาตรฐานการใช้ ได้แก่สถาบันมาตรฐานวิชาชีพ ที่ทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐานการเข้าสู่อาชีพ ออกใบอนุญาตประกอบอาชีพ ควบคุมดูแลให้สมาชิกปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมแห่งวิชาชีพ หน่วยงานที่ทำหน้าที่นี้คือ คุรุสภา

^๑ กรมการฝึกหัดครู, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการสัมมนาเรื่องแนวโน้มของการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร:สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๒๐), หน้า ๔.

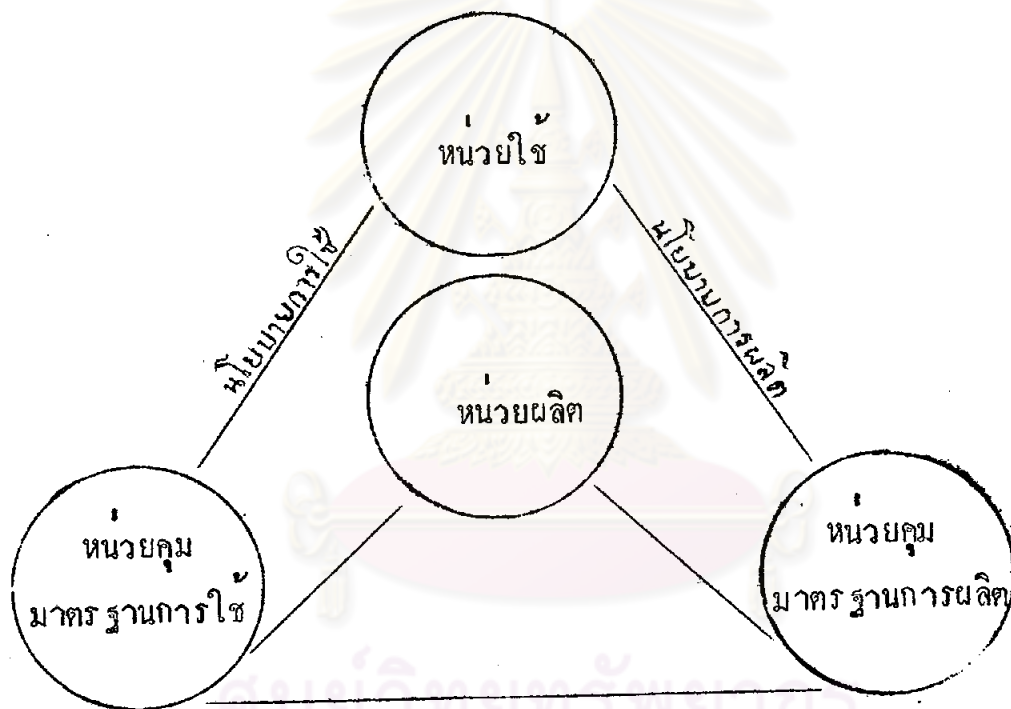
^๒ กรมการฝึกหัดครู, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานสัมมนาเรื่องแนวโน้มของการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร:สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๒๐), หน้า ๔.

^๓ คณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา, คณะอนุกรรมการ, รายงานเรื่องครูและบุคลากรทางการศึกษา เอกสารหมายเลข ๓๗ ฉบับแก้ไข (กรุงเทพมหานคร: คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการศึกษา, ๒๕๑๔), หน้า ๖-๗. (อัครสำเนา)

๓. หน่วยผลิต ได้แก่อสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการรับรองให้ทำการผลิตครู และบุคลากรทางการศึกษาระดับและประเภทต่าง ๆ

๔. หน่วยมาตรฐานการผลิต ได้แก่อนุยที่ทำหน้าที่รับรองวิทยะฐานะและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตครู และบุคลากรทางการศึกษา หน่วยงานที่จะทำหน้าที่นี้คือ ทบวงมหาวิทยาลัย

โครงสร้างของระบบดังกล่าว แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพประกอบที่ ๒ แสดงโครงสร้างระบบการใช้และการผลิตครู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์, รายงานการประชุมพัฒนางาน
วิชาการของคณาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่องการเรียนการสอน
ในคณะครุศาสตร์, หน้า ๗.

ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การใช้ และสถาบันอาชีพครูต่าง
กล่าว จะทำหน้าที่วางนโยบายและวางแผนการผลิต การพัฒนาครู และบุคลากรทาง
การศึกษาให้สอดคล้องกัน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของระบบการใช้ รวมทั้งเป็น
แหล่งในการประสานงานระหว่างสถาบันฝ่ายใช้ ฝ่ายผลิต และระหว่างสถาบันฝ่ายผลิต
ด้วยกันเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการใช้ครูภาษาอังกฤษ
ระดับมัธยมศึกษาโดยตรงนั้นยังไม่มีผู้ใดทำได้เท่าที่พอจะมีทำกันบ้าง แม้ไม่เกี่ยว
ข้องกับเรื่องนี้โดยตรงนัก แต่ผลของการวิจัยในบางเรื่องก็แสดงให้เห็นว่ามีอิทธิพล
กระทบกระเทือนต่อคุณภาพของการผลิตและการใช้ครูบางเหมือนกัน เช่น ในเรื่อง
เกี่ยวกับการฝึกสอน จึงจะขอกล่าวถึงงานวิจัยดังกล่าวโดยสังเขปดังนี้

แดน บอย คูก ^๒ (Dan Boy Cooke) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "มาตรฐานทาง
ปริมาณในการเสริมมาตรฐานทางคุณภาพในโปรแกรมการผลิตครู" ไว้ในปี ค.ศ. ๑๙๕๔
ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า อาจารย์นิเทศก์ควร เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท มี
ความรู้ความสามารถพิเศษมาพอสมควร และประสบความสำเร็จด้านการสอนมาแล้ว ๓ - ๕

^๑ กรมการฝึกหัดครู, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงาน
การสัมมนาเรื่องแนวโน้มของการฝึกหัดครู, หน้า ๑๐.

^๒ Dan Boy Cooke, "Quantitative Standards for the
Implementation of Qualitative Standards in Student Teaching
Programs," Dissertation Abstracts, No. 9. (Michigan :
University Microfilms, Inc., 1960), p. 3645.

ปี อาจารย์นิเทศก์ควรจะมีเวลาให้แก่นักศึกษาฝึกสอนอย่างน้อย ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนครูพี่เลี้ยงนั้น ควรมีวุฒิอย่างน้อยระดับปริญญาตรี เคยเรียนวิชาการนิเทศการ-สอน และประสบผลสำเร็จด้านการสอนมาแล้วเป็นเวลา ๓ - ๕ ปี ในภาคเรียนหนึ่งๆ ครูพี่เลี้ยงควรควบคุมนักศึกษาฝึกสอนระดับมัธยมศึกษาไม่เกิน ๒ คน ตารางสอนของครูพี่เลี้ยงควรจัดให้มีเวลาสำหรับประชุมปรึกษาหารือกับนักศึกษาฝึกสอนและอาจารย์นิเทศก์ได้อย่างน้อยที่สุดสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมง และครูพี่เลี้ยงควรได้รับเชิญเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับโครงการฝึกสอนอย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ - ๒ ครั้ง ในด้านที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาฝึกสอนนั้น นักศึกษาฝึกสอนควรมีเวลาฝึกสอนอย่างต่ำสุด ๘ สัปดาห์ ในโครงการฝึกสอนแบบเต็มเวลา และ ๑๘ สัปดาห์ สำหรับโครงการฝึกสอนแบบครึ่งเวลา ในขณะที่ฝึกสอน นักศึกษาฝึกสอนเต็มเวลาไม่ควรเรียนวิชาใด ๆ แต่ทำหน้าที่ศึกษาฝึกสอนแบบครึ่งเวลา อาจจะอนุญาตให้เรียนวิชาที่เกี่ยวข้องของการฝึกสอนได้ไม่เกิน ๒ วิชา นอกจากนี้ ควรได้รวมกิจกรรมกับชุมชน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกสอนด้วย

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ เทอร์เนอร์และแฟตตู (Turner and Fattu) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ทักษะในการสอน ประเมินผลจากเกณฑ์ของการแก้ปัญหา"

ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า ครูที่เคยเรียนวิชาวิธีสอน และมีประสบการณ์การฝึกสอน หรือครูที่ได้รับปริญญาทางการศึกษา จะสอนได้ดีกว่าครูที่ไม่เคยเรียนวิชาวิธีสอน ไม่เคยมีประสบการณ์การฝึกสอนหรือไม่ได้รับปริญญาทางการศึกษา

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๔ ไลดา แมคคอล์มิก แอคเคเลน (Leila Mc Cormick Acklen) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษานิสัยของการฝึกอบรมมนุษยสัมพันธ์ ที่มีต่อ

^๑ Richard L. Turner and Nicholas A. Fattu, "Skill in Teaching, Assessed on the Criterion of Problem Solving," Bulletin of the School of Education, Vol. 37 No. 3, (Indiana University : Bloomington, Ind., 1961), pp. 1 - 29.

^๒ Leila Mc Cormick Acklen, "A Study of the Effects of Human Relations Training on the Self - Concepts of Student Teachers," Dissertation Abstracts International, Vol. 15, 10 (April 1975), p. 6546A.

ความคิดรวบยอดของตนเองของนักศึกษาฝึกหัดครู" ปรากฏผลว่า นักศึกษาฝึกสอนที่ได้รับ
รับการฝึกอบรมนุษยสัมพันธ์ จะเกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดรวบยอดของตนเองอย่าง
เห็นได้ชัด และยังมีความคิดรวบยอดต่าง ๆ ต่างไปจากกลุ่มนักศึกษาฝึกสอนที่ไม่ได้รับ
การอบรม ผู้วิจัยจึงได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรบรรจุหลักสูตรการฝึกอบรมนุษยสัมพันธ์
ไว้ในโปรแกรมการฝึกสอนด้วย และระยะเวลาสำหรับการฝึกอบรมควรนานพอที่จะให้
เกิดเป็นนิสัย

งานวิจัยในประเทศ

ในประเทศไทย มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการผลิตและการใช้ครูในโรงเรียน
มัธยมศึกษาอยู่บางดังนี้

พ.ศ. ๒๕๑๗ เรื่อง เจริญชัย ไครายงานผลการวิเคราะห์ "สภาพการ
ใช้ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๗" ระบุว่า ครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐ-
บาลส่วนใหญ่ทำการสอนระหว่าง ๒๑ - ๒๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และจากจำนวนครู
๒๑,๓๗๔ คน แสดงให้เห็นว่ามีครูร้อยละ ๑๘.๗๐ สอนไม่ตรงตามวิชาเอกหรือวิชา
โทเลย มีครูโคสอนตรงตามวิชาเอก ๕๘.๒๐% ตรงตามวิชาโท ๑๐.๘๐% และตรง
ตามวิชาทั้งเอก - โท ๖.๗๐% เท่านั้น

เรื่อง เจริญชัย, "การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและ
อาชีวศึกษา," รายงานการสัมมนาเรื่องการหามาตรการ เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากร
อย่างมีประสิทธิภาพและเทคนิคในการหาแหล่งเงินเพื่อจัดการศึกษา (กรุงเทพมหานคร
: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๘, หน้า ๑๖ -
๑๗. (อัครสำเนา)

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการ-
 สัมภาษณ์ "ความเห็นของอาจารย์ใหญ่และครูใหญ่เกี่ยวกับวุฒิครูปริญญาตรี" พบว่า ใน
 ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนต้องการครูที่สอนวิชาใดอย่างน้อย ๒ วิชาเป็นส่วนใหญ่ ส่วน
 โรงเรียนที่ต้องการครูสอนวิชาเฉพาะตามวิชาเอกสายเดี่ยว มักจะบอกว่าเป็นสิ่งจำเป็น
 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนต้องการครูเป็นหมวด
 วิชา เช่น หมวดสังคมศึกษา หรือหมวดภาษาไทยทั้งหมด อย่างไรก็ตาม โรงเรียน
 มัธยมศึกษาหลายแห่งยังต้องการครูที่สอนได้อย่างน้อย ๒ วิชา (ตามวิชาเอกและวิชา
 โท) การที่ครูสามารถสอนได้หลายวิชาย่อมทำให้สะดวกแก่การจัดครู และทำให้ไม่
 ขาดครูในบางหมวด

เกี่ยวกับความรู้ความสามารถและงานธุรการ ระเบียบราชการ ตลอดจน
 ความสามารถทำงานร่วมกับชุมชน อาจารย์ใหญ่และครูใหญ่เกือบทั้งหมด (มากกว่า
 ๘๐%) ตอบว่าเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับความรู้ความสามารถและงานธุรการ แม้ว่า
 โรงเรียนจะมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบอยู่แล้ว แต่ยังเห็นว่าครูควรมีความรู้ควย ส่วน
 ความสามารถในการทำงานร่วมกับชุมชนนั้น โรงเรียนในกรุงเทพฯ บางโรงเรียนยังเห็น
 ว่าไม่จำเป็น เพราะมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนน้อย ส่วนโรงเรียนในต่างจังหวัดเห็นว่ามี
 ความจำเป็นมาก

นอกเหนือจากงานวิจัย ๒ เรื่องดังกล่าวมาแล้วนั้น ยังมีงานวิจัยอื่น ๆ อีก
 ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการใช้ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา แม้จะไม่ตรงนัก
 แต่ผลของการวิจัยก็มีประโยชน์ต่อการผลิตและการใช้ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา
 อยู่บ้าง จึงจะขอนำมากล่าวถึงดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์, รายงานผลการวิจัยและการ
 รวบรวมข้อคิดเห็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตรครูศึกษาระดับปริญญาตรี (กรุงเทพมหานคร:
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔), หน้า ๔๕ - ๔๘.

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาอังกฤษของเด็กไทยในระดับชั้นต่าง ๆ" ซึ่งการวิจัยได้ดำเนินมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ และสำเร็จลงในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ งานวิจัยนี้เป็นโครงการที่สมาคมระหว่างชาติสำหรับประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) ๒๑ ประเทศ ร่วมกันจัดทำ ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย เบลเยียม อังกฤษ เยอรมันตะวันตก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส อิตาลี อิสราเอล อิตาลี ญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ สกอตแลนด์ สวีเดน สหรัฐอเมริกา อิตาลี ฮังการี อินเดีย นิวซีแลนด์ โปแลนด์ ไอร์แลนด์ และไทย ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่เมืองสตอกโฮล์ม ประเทศสวีเดน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลจากการสำรวจการ เรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นต่าง ๆ ทุกประเทศดังกล่าว มาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนในวิชาภาษาอังกฤษ

ในประเทศไทย มีโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร ๑,๒๔๘ โรงเรียน ทั้งโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ระยะการฝึกอบรมครู ไทย เพื่อเตรียมตัวที่จะออกมาเป็นครูภาษาอังกฤษเป็นระยะสั้น ซึ่งมีแนวโน้มสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในระดับต่ำของการ เรียนภาษาอังกฤษของเด็กไทย อัตราส่วนของครูสอนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับสูงก็จริง แต่กลับมีเด็กที่มีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ เพราะฉะนั้น การที่จะตัดสินสถานภาพของการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนจากเกณฑ์ที่คำนึงถึงแต่

จรรยา สุวรรณทัต, รายงานการวิจัยฉบับที่ ๑๘ เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาอังกฤษของเด็กไทยในระดับชั้นต่าง ๆ ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๘), หน้า ๕ - ๕๘.

เฉพาะขนาดของจำนวนครู จึงมักทำให้ไคภาพที่ไม่แน่นอน เพราะยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายอย่างที่จะตองคำนึงถึงในขณะเดียวกันด้วย

ในด้านการสอน ประเทศส่วนใหญ่ที่เขาร่วมการวิจัย จะเริ่มตนการสอน วิชาภาษาอังกฤษด้วยการสอนพูดก่อน แต่สำหรับประเทศไทย การสอนพูดมาที่หลัง การสอนอ่าน ครูภาษาอังกฤษหลายคนในเกือบทุกประเทศจะตองสอนวิชาอื่น ๆ ด้วย ครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ มักจะเป็นครูที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษมาโดยเฉพาะ

การเตรียมการสอนของครู พบว่า ครูที่สอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จะใช้เวลาในการเตรียมการสอนและตรวจงานของนักเรียนมากกว่าครูที่สอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และครูที่สอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จะเป็นครูที่จบการศึกษาชั้นอุดมศึกษามาแล้ว ข้อมูลที่ไคแสดงว่า ครูที่ใช้เวลาในการเตรียมการสอนอย่างเพียงพอจะมีเด็กซึ่งไครับผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนภาษาอังกฤษด้วย

สำหรับความสามารถของครูในการฟังภาษาอังกฤษแล้วครูเรื่อง ครูที่สอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในประเทศต่าง ๆ ยอมรับว่า ความสามารถในการฟัง โดยเฉพาะครูไทย ทั้งที่สอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาปีที่ ๕ มีถึงร้อยละ ๖๐ ที่มีความสามารถในการพูดน้อยกว่าความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ส่วนในด้านความสามารถในการอ่าน ครูไทยต้องใช้พจนานุกรมช่วยมากกว่าครูภาษาอังกฤษของชาติอื่น

ในด้านความแตกต่างทางประสบการณ์ เป็นที่น่าสังเกตว่า แต่ละประเทศมักจะใช้ครูที่มีความชำนาญเฉพาะ เป็นผู้สอน ที่เห็นไคชัดไคแก่ประเทศอิสราเอล เนเชอร์แลนด์ อิตาลี ไทย และชิลี และเมื่อพิจารณาจากจำนวนชั่วโมงที่สอน พบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้เวลา ๑๕ ชั่วโมง หรือมากกว่านั้นในการสอนภาษาต่างประเทศ ซอนเห็นไคชัดในครูที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จึงพอสรุปไคว่า ยิ่งครูที่สอนภาษาอังกฤษตองรับฝึกชอบตองขึ้นมากขึ้นเท่าไค ก็จะมีสอนวิชาอื่นด้วยเวลาที่น้อยลงเท่านั้น ในประเทศ

สวีเดน จะมีกฎหมายทั่วไปสำหรับการปฏิบัติ กล่าวคือ ครูสอนภาษาจะทำหน้าที่สอนสองหรือสามภาษาไปเลย มากกว่าที่จะสอนวิชาอื่น หรือครูส่วนใหญ่จะสอนภาษาอังกฤษวิชาเดียว แต่สอนหลาย ๆ ชั้น

ในด้านการใช้เครื่องช่วยในการสอน ครูหลายประเทศกล่าวว่า มีหนังสือและแบบเรียน การซักถาม และการอภิปราย ซึ่งในเรื่องนี้ครูไทยใช้น้อย ครูไทยและวิธีมีความคล้ายคลึงกันในการที่ขอใช้คำถามและใช้แบบเรียน มีครูจำนวนน้อยที่ขอใช้วิธีสอนตัวต่อตัว สอนแบบให้ทำโครงการและใช้วิธีทางโสตทัศนศึกษา ทั้งยังใช้วิธีประเมินผลแบบเรียนทางการตั้งเดิมอยู่ด้วย ปรากฏว่า ครูไทยใช้การประเมินผลโดยวิธีให้เด็กทำการบ้านและตรวจการบ้านมากกว่าที่จะใช้การสอนเป็นรายบุคคล ซึ่งอาจช่วยเด็กที่มีปัญหาในการเรียนภาษามากกว่า ความจริงข้อนี้สะท้อนให้เห็นทัศนคติของครูที่มีต่อการจัดระบบการเรียนในชั้นด้วยประการหนึ่ง

ส่วนในด้านลักษณะของการสอนที่ครูใช้สอนภาษาอังกฤษ พบว่าครูในกลุ่มตัวอย่างหลายประเทศ ใช้ภาษาถิ่นกำเนิดมากในการสอนภาษาอังกฤษแก่เด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่สอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และการใช้ภาษาถิ่นกำเนิดในการสอนนี้จะ ค่อยลดลงในกลุ่มครูที่สอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ อย่างไรก็ดี ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความแตกต่างในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับวิธีการที่ครูใช้ภาษาถิ่นกำเนิดในการสอนภาษาต่างประเทศ

ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ทักษะในการฟังภาษาอังกฤษมีความสำคัญมากกว่าทักษะทางการพูด สำหรับในประเทศไทย มีครูประมาณหนึ่งในสามใช้การสอนแบบให้เด็กเขียนขณะที่ครูส่วนใหญ่จากหลายประเทศใช้วิธีการสอนแบบทั้งให้เด็กพูดและเขียน

ในหลายประเทศที่รวมในการวิจัย มีครูที่ให้ความสำคัญต่อความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาพูดมากกว่าความถูกต้องของภาษา ครูในประเทศอื่นส่วนใหญ่ชอบที่จะใช้วิธีสอนแบบอิสระมากกว่าวิธีสอนที่เป็นแบบแผน นอกจากนี้ยังปรากฏอีกว่า ความเป็นแบบแผนในการสอนภาษาอังกฤษจะแสดงให้เห็นชัดถึงทัศนคติของครูที่มีต่อการเลือกใช้

เครื่องช่วยสอน สิ่งที่ครูใช้ช่วยในการสอนมากได้แก่ กระจกานคำ ภาพ และของจริง การเลือกอุปกรณ์ในการสอนของครูสะท้อนให้เห็นชนิดของการฝึกอบรมที่ครูเหล่านี้ได้รับ มา ตลอดจนโอกาสที่แต่ละประเทศจัดให้มีการฝึกอบรมครูประจำการ หรือให้โอกาสแก่ครูในเรื่องการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการศึกษาด้วย

พ.ศ. ๒๕๑๓ อรสา ปราชญ์นคร ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดพระนครและธนบุรี" ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

๑. ครูส่วนใหญ่ยังมีความรู้และประสบการณ์ทางด้านโสตทัศนศึกษา น้อย ถึงแม้จะเห็นได้ว่า ครูส่วนมากไม่เคยเข้ารับการอบรมทางด้านโสตทัศนศึกษา และยังมีครูจำนวนหนึ่งที่ไม่มีความรู้ทางด้านโสตทัศนูปกรณ์เลย นอกจากนี้ ครูยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในการประกอบการสอนอีกด้วย

๒. ครูจำนวนหนึ่งยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้และประโยชน์ของโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน โดยชี้แจงว่า สามารถสอนได้โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์การสอน และการใช้อุปกรณ์การสอนทำให้สอนไม่ทันหลักสูตร การเตรียมอุปกรณ์การสอน ทำให้นักเรียนได้อ่านหาวิชาต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มภาระแก่ครูอีกด้วย

๓. สาเหตุและอุปสรรคที่ทำให้ครูไม่ใช้อุปกรณ์การสอนบางอย่างในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ มีหลายประการด้วยกัน ได้แก่ การขาดแคลนอุปกรณ์การสอนในโรงเรียน อุปกรณ์ที่โรงเรียนมีอยู่ไม่เหมาะสมกับบทเรียน ครูไม่ถนัดในการใช้และไม่มีเวลาเตรียมในการใช้ จึงคิดว่าการใช้ทำให้เสียเวลาและสอนไม่ทันหลักสูตร นอก

อรสา ปราชญ์นคร, "ปัญหาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดพระนครธนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓)

จากนี้ อุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ โรงเรียนไม่มีงบประมาณสำหรับจัดซื้ออุปกรณ์

๔. อุปกรณ์หลายชนิดที่เป็นประโยชน์ในการสอนภาษาอังกฤษ แต่ยังไม่ได้รับ การสนใจและทดลองใช้จากครูส่วนใหญ่ ได้แก่ เครื่องเล่นจานเสียงและแผ่นเสียง เทปและเครื่องบันทึกเสียง ห้องปฏิบัติการทางภาษา การสาธิต หุ่นจำลอง แผนภาพ ส่วนอุปกรณ์ชนิดอื่น ๆ ซึ่งยังไม่ได้รับการใช้เลยเช่นกัน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ การอัดสำเนาแบบเรียน กระดานนิเทศ และฟิล์มสตริป

๕. โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอนภาษาอังกฤษ เช่น ห้องปฏิบัติการทางภาษา เทปบันทึกเสียง เครื่องฉายภาพขามสี่ระยะ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพทึบแสง และแผนภาพอวัยวะในการออกเสียง

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ธานี ปาดสุทธิ ได้จัดทำโครงการอาจารย์คลินิกหมวด วิชาภาษาอังกฤษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสบการณ์ตรงในการสอนภาษาอังกฤษใน ชั้นประถมศึกษา เพื่อทำการทดลองทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษใหญ่ ๆ ๒ เรื่อง ควบกันคือ

๑) การสอนโดยให้นักเรียนฝึกทักษะการฟังและการพูดให้ได้อ่านและ เขียน

๒) การหลีกเลี่ยงการสอนด้วยการแปล

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังต้องการสาธิตวิธีสอนภาษาอังกฤษแก่นักศึกษาที่กำลัง เรียนวิชาเกี่ยวกับแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ใช้ในชั้นประถมศึกษา ซึ่งเป็นวิชาที่ผู้ทำ โครงการกำลังสอนอยู่ โดยที่ผู้จัดทำโครงการได้ทำการทดลองสอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ซึ่งมีนักเรียน ๓๓ คน โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร อำเภอ เมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ระหว่างวันที่ ๒๔ ธันวาคม ถึง ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๔

ธานี ปาดสุทธิ, "โครงการอาจารย์คลินิก," แนวใหม่ของการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๒๐), หน้า ๗๐ - ๗๓.

การสอนใช้หนังสือออกซ์ฟอร์ด เล่ม ๑ บทเรียนที่ ๒๑ - ๒๗ สอนทุกวัน ๆ ละ ๑ ชั่วโมง โดยพยายามหีบเอาเนื้อหาในแต่ละบทมาให้เด็กเรียนฝึกฟังและพูดให้ไต่ก่อน เมื่อนักเรียนมีทักษะในการฟังและพูดพอสมควร จึงให้หัดอ่านและเขียนคำและประโยคที่เป็นตัวเขียนที่ครูเขียนบนกระดานดำ ขั้นสุดท้ายจึงให้เปิดหัดอ่านตัวพิมพ์ในหนังสือ

ผลการทดลองปรากฏว่า การสอนโดยพยายามให้นักเรียนฝึกทักษะการฟังและพูดให้ไต่ก่อนอ่านและเขียนโดยพยายามหลีกเลี่ยงการแปลด้วยนั้น ไม่สู้เป็นไปตามที่คิดไว้เนื่องจากต้องเผชิญกับปัญหามากมายคือ การที่จะสอนโดยให้นักเรียนฝึกทักษะการฟังและการพูดให้อยู่ในขั้นที่เรียกว่าใช้ไต่ นั้น เรื่องหนึ่ง ๆ จะต้องใช้เวลาดึกมาก และจะต้องฝึกซ้ำแล้วซ้ำอีกอยู่เรื่อย ๆ ซึ่งทำไม่ได้เพราะจะต้องพยายามสอนให้ทันห้องอื่น ๆ เนื่องจากต้องใช้ข้อสอบเดียวกันทุกห้อง และเนื่องจากไม่มีเวลาดึกมากพอนี้เอง จึงจำเป็นต้องให้เครื่องมือให้นักเรียนไปฝึกเองเพิ่มเติม นั่นคือต้องให้คำแปลทั้งที่เป็นคำและประโยคภาษาไทย และต้องทำแบบฝึกหัดโดยการแปลด้วย จึงขัดกับหลักเกณฑ์ที่ว่าไว้แต่คน อีกประการหนึ่ง นักเรียนในชั้นมีความรู้ภาษาอังกฤษแตกต่างกันมาก ในขณะที่บางคนเข้าใจประโยคต่าง ๆ สามารถพูด อ่าน เขียน และใช้ไต่ถูกต้อง แต่บางคนยังไม่อ่านและเขียนตัวอักษรต่าง ๆ ไม่ใคร่ใด ทำให้ยากแก่การสอนรวมกัน

ผลที่ได้รับจากการทดลอง นับเป็นการได้รับประสบการณ์ตรงที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับอาจารย์ที่สอนวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษซึ่งยังไม่เคยสอนนักเรียนในระดับนั้น ๆ มาก่อนทำให้ได้รู้ข้อเท็จจริงว่า ทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ นั้น ในทางปฏิบัติทำได้เพียงใด จะพบกับอุปสรรคอะไรและจะแก้ไขอย่างไรบ้าง สมควรที่อาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนและยังไม่มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษามาก่อนเลยจะได้มีประสบการณ์ตรงในการสอนกันทุกคน อย่างน้อยสัก ๑ ภาคเรียน และจะได้พบกับนิสิตนักศึกษาได้ว่าตนเคยสอนมาแล้ว

ผู้ทดลองได้ขอเสนอแนะว่า การได้รับประสบการณ์ตรงจากการทดลองสอนในโรงเรียนตามโครงการอาจารย์คลินิคนี้ จะใช้กับวิชาใด ๆ ก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นวิชาภาษาอังกฤษเท่านั้น